

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
- SECȚIILE UNITE -
DECIZIA Nr. II
din 15 ianuarie 2007

Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 81 din 01/02/2008

Dosar nr. 27/2006

Sub președinția domnului profesor univ. dr. Nicolae Popa, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție,

Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, în conformitate cu dispozițiile art. 25 lit. a) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, s-a întrunit pentru a examina recursul în interesul legii, declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu privire la compatibilitatea de a participa la judecarea cererii de revizuire sau a contestației în anulare a judecătorului care a soluționat anterior fondul cauzei.

Secțiile Unite au fost constituite cu respectarea dispozițiilor art. 34 din Legea nr. 304/2004, republicată, fiind prezenți 87 de judecători din totalul de 117 în funcție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de procurorul Antoaneta Florea.

Reprezentanta procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a susținut recursul în interesul legii, punând concluzii pentru admiterea acestuia, în sensul de a se stabili că judecătorul care a soluționat fondul cauzei nu devine incompatibil să soluționeze cererea de revizuire sau contestația în anulare, neexistând temei pentru admiterea unei cereri de abținere sau de recuzare.

În promovarea acestui punct de vedere a subliniat că atât contestația în anulare, cât și revizuirea sunt căi extraordinare de atac, de retractare, iar nu de reformare a hotărârii, care nu vizează fondul procesului, așa încât, în cadrul lor, judecătorul este chemat să cenzureze o situație nouă, pe care nu a avut-o în vedere cu prilejul primei judecăți.

SECȚIILE UNITE, deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

În practica instanțelor judecătorești s-a constatat că nu există un punct de vedere unitar cu privire la compatibilitatea de a participa la judecarea cererii de revizuire sau a contestației în anulare a judecătorului care a soluționat anterior fondul cauzei.

Astfel, unele instanțe s-au pronunțat în sensul că judecătorul care a soluționat cauza pe fond devine incompatibil să judece în aceeași cauză cererea de revizuire și contestația în anulare.

În justificarea acestui punct de vedere s-a motivat că aplicarea riguroasă a dispozițiilor art. 24 din Codul de procedură civilă impune să se considere că judecătorul care a pronunțat o hotărâre într-o cauză nu mai poate lua parte la judecarea acelei cauze nici în revizuire sau în contestație în anulare, pentru a nu se aduce atingere încrederii justițiabililor în imparțialitatea acelu judecător și a nu se contraveni cerinței de imparțialitate la care se referă prevederile art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Alte instanțe, dimpotrivă, au considerat că nu există stare de incompatibilitate în cazul soluționării căilor de atac în retractare, cum sunt cererea de revizuire și contestația în anulare, întrucât judecătorul se află în fața unei situații de fapt noi, pe care nu putea să o aibă în vedere cu ocazia primei judecăți.

În aprecierea acestor puncte de vedere, în raport cu dispozițiile legale aplicabile, se impune a se avea în vedere următoarele:

Potrivit dispozițiilor art. 24 alin. 1 din Codul de procedură civilă, "judecătorul care a pronunțat o

hotărâre într-o pricină nu poate lua parte la judecata aceleiași pricini în apel sau în recurs și nici în caz de rejudecare după casare".

Astfel, în acest text de lege nu se prevede că s-ar afla în caz de imposibilitate să soluționeze contestațiile în anulare sau revizuirile judecătorului care s-a pronunțat prin hotărârea care se atacă prin una dintre aceste două căi extraordinare de atac, iar dispozițiile legale menționate, fiind de strictă interpretare, nu se pot extinde prin analogie.

În principiu, în calea extraordinară de atac a contestației în anulare, ca și în aceea a revizuirii nu se realizează un control judiciar asupra unei judecăți anterioare, ci se trece la soluționarea din nou a aceleiași pricini, ca urmare a introducerii unei cereri prin care se tinde la retractarea hotărârii pronunțate anterior, ceea ce și explică nereglementarea în art. 24 din Codul de procedură civilă, ca situație de incompatibilitate, a cazului în care judecătorul participă la soluționarea aceleiași pricini în contestație în anulare sau în revizuire.

Cu toate acestea, pot exista situații în care judecătorul investit cu soluționarea unei astfel de căi extraordinare de atac să fie pus în situația de a-și evalua propria hotărâre sub un aspect cu privire la care și-a exprimat deja opinia, caz în care, pentru a asigura deopotrivă imparțialitatea, cât și aparența de imparțialitate pe care le reclamă desfășurarea unui proces echitabil, acesta să considere că este totuși necesar să se abțină de la judecata pricinii.

Așa fiind, concluzia ce se impune este aceea că judecătorul care a făcut parte din completul care a judecat fondul cauzei nu devine incompatibil să soluționeze cererea de revizuire sau contestația în anulare, ceea ce nu exclude însă posibilitatea ca, în funcție de motivul pe care se întemeiază calea extraordinară de atac și de circumstanțele concrete ale cauzei, să existe un temei pentru abținerea ori recuzarea judecătorului, care, în actuala reglementare, constituie impedimente legale diferite de acela al incompatibilității.

În consecință, în temeiul dispozițiilor art. 25 lit. a) din Legea nr. 304/2004, republicată, și ale art. 329 din Codul de procedură civilă, urmează a se admite recursul în interesul legii și a se stabili că judecătorul care a soluționat fondul pricinii nu devine incompatibil să soluționeze, în aceeași cauză, cererea de revizuire sau contestația în anulare.

PENTRU ACESTE MOTIVE În numele legii D E C I D E:

Admit recursul în interesul legii, declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

În aplicarea dispozițiilor art. 24 din Codul de procedură civilă stabilesc:

Judecătorul care soluționează fondul cauzei nu devine incompatibil să soluționeze cererea de revizuire sau contestația în anulare.

Obligatorie, pentru instanțe, potrivit art. 329 alin. 3 din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 15 ianuarie 2007.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE,
prof. univ. dr. NICOLAE POPA

Prim-magistrat-asistent,
Victoria Maftei